

การวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัท
ขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร
FINANCIAL RETIREMENT PLANNING OF EMPLOYEES
: A CASE STUDY OF A LARGE COMPANY
AT SATHON AREA BANGKOK

สุปราณี หมอนสุวรรณ
สาขาการเงินการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Supranee Monsuwan

E-mail: supranee1377@gmail.com

Faculty of Business Administration Program in Finance and Banking,

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ ด้านการออมและการลงทุน ด้านรายได้หลังเกษียณ ด้านค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน ด้านการวางแผนมรดก และด้านองค์ประกอบทางกายภาพ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาในการทำงาน สถานภาพทางสมรส ระดับการศึกษา เงินเดือน ประชากรในงานวิจัยนี้ คือ พนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า 1.) มีพนักงานตอบแบบสอบถามทั้งหมด 378 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 81.0 มีอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 มีระยะเวลาในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 มีสถานภาพโสด จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 มีเงินเดือน 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3

2.) ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน ด้านการออมและการลงทุน และด้านการวางแผนมรดก ตามลำดับ และด้านที่อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านรายได้หลังเกษียณ

คำสำคัญ: การเกษียณ; การวางแผนทางการเงิน

ABSTRACT

The Objective of research is to study the Financial Retirement Planning of Employees : A Case Study of A Large Company at Sathorn Area Bangkok. The factors of research included Saving and Investment, Income after Retirement, Expense and Debt, Heritage Planning. That are classified by Personal factors were including sex, age, working time, marital status, education, salary. The population used in this research was employees who working in a large company at Sathorn area Bangkok. The samples used in this research amount of 378 peoples. The questionnaire was instrument of this research. Data was analyzed by using SPSS for Social Science Research. The statistics were frequency, percentage, minimum, maximum, mean and standard deviation.

The results found that 1.) The employees all respondents 378 people. Most are female 306 peoples representing 81.0%. Most ages 36-45 years old 165 peoples representing 43.7%. Most are working time over 11 years 273 peoples representing 72.2%. Most are the single 234 peoples representing 61.9%. Most are the bachelor's degree level 285 peoples representing 75.4%. Most are the salary per month 50,001 baht up have 141 peoples representing 37.3%.

2). Employees' opinion that effected to the financial retirement planning of employees: a case study of a large company at Sathorn Area Bangkok overall moderate level. Considering each

side, then that side is the moderate level of Expense and Debt, Saving and Investment, and Heritage Planning respectively. And that side is the low level of Income after Retirement.

Keywords: Retirement; Financial planning.

บทนำ

ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ทำให้เกิดความประมาท ไม่ระมัดระวัง อาจมีการใช้จ่ายเงินที่มากเกินไปจนเกินความจำเป็น เช่น ค่าบัตรเครดิต หนี้ในระบบ เป็นต้น ส่งผลให้เงินที่เก็บไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตช่วงหลังเกษียณจนกระทั่งเสียชีวิต ในภาวะที่ไม่มีงานประจำทำแล้วและร่างกายแก่ชราลงเรื่อยๆ หมดเรี่ยวแรงในการที่จะทำอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เข้ามา อาจก่อให้เกิดความเครียด ความยากลำบากในการใช้ชีวิต เป็นปัญหากับบุตรหลาน หรืออาจกลายเป็นภาระของสังคมต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจ และตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดในอนาคตหากพนักงานบริษัทไม่มีการวางแผนทางการเงินที่ดี จึงได้มีการศึกษาแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการให้ความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนทางการเงิน โดยไม่เพียงแต่จะต้องมีวินัยในการออมเท่านั้น ยังต้องมีแผนการลงทุนที่ดีและมีประสิทธิภาพ การประหยัดค่าใช้จ่ายก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ต้องปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดหนี้สินเกินตัว เช่นกัน

จะเห็นได้ว่าการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้าม จึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษาทำการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร จึงได้กำหนดตัวแปรตาม 4 ด้าน คือ (1) ด้านการออมและการลงทุน (2) ด้านรายได้หลังเกษียณ (3) ด้านค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน (4) ด้านการวางแผนมรดก โดยใช้แบบสอบถามระดับความคิดเห็นซึ่งจะสะท้อนถึงการออมเงิน การลงทุน การใช้จ่าย และการจัดการมรดก เหมาะสมต่อการใช้ชีวิตหลังเกษียณได้แบบสบายหรือไม่ และเพื่อใช้เป็นแนวทางศึกษาในการให้ความรู้ ความเข้าใจ และอาจมีการจัดอบรม โดยอาศัยสถาบันการเงินเข้ามาดูแลให้คำแนะนำแก่พนักงาน เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่
แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาในการทำงาน สถานภาพทางสมรส ระดับการศึกษา เงินเดือน

ตัวแปรตาม คือ

1. ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ ด้านการออมและการลงทุน ด้านรายได้หลังเกษียณ ด้านค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน ด้านการวางแผนมรดก

ขอบเขตด้านประชากร

พนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

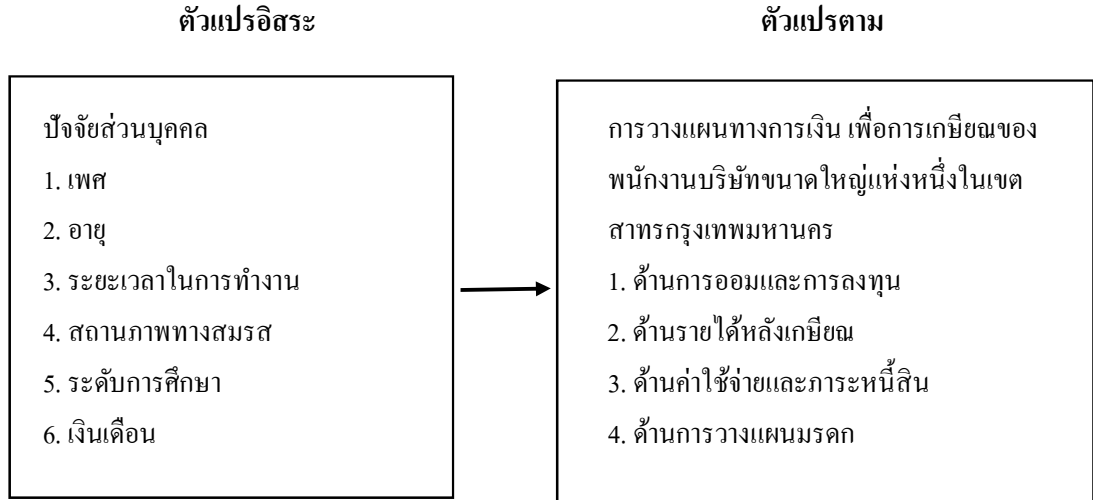
ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะทำการวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม – มิถุนายน 2563

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงการใช้จ่ายเงินส่วนบุคคลหลังเกษียณ ของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน รวมถึงประชาชนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างความรู้ ความเข้าใจและก่อให้เกิดการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของบุคคลทั่วไป
3. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยสถาบันการเงินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการพัฒนารูปแบบการออมและการลงทุนให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555) ได้ให้ความหมาย และความสำคัญ ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ดังนี้

1. ความหมายของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ หมายถึง กระบวนการในการวางแผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุภายใต้พื้นฐานที่เป็นไปได้ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแนวทางที่จะทำให้แผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด หรือ การวางแผนทางการเงินสำหรับในช่วงชีวิตหลังจากที่คุณหยุดทำงาน

2. ความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555) ได้แบ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลจำเป็นต้องมีการวางแผนชีวิตเพื่อวัยเกษียณออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทำให้คนมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงและอายุยืนยาวขึ้น ประกอบกับอัตราการเกิดของประชากรที่มีจำนวนลดลง เป็นผลให้โครงสร้างประชากรไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมของประชากรวัยแรงงานไปสู่ประชากรวัยสูงอายุมากขึ้น ดังผลการศึกษาโครงสร้างประชากรไทย

ในช่วงปี พ.ศ. 2513-2563 พบว่า ประเทศไทยจะเข้าสู่ยุค “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) บุคคลควรให้ความสำคัญและเตรียมความพร้อมเพื่อวัยเกษียณตั้งแต่วัยทำงาน

(2) ประชากรมีอายุยืนยาวมากขึ้น นั้นหมายความว่าบุคคล มีช่วงชีวิตในวัยเกษียณที่ยาวนานขึ้นและหากพิจารณาทางการเงินแล้ว ย่อมหมายถึง บุคคลต้องสะสมเงินไว้เพื่อใช้ในวัยเกษียณจำนวนมากเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และวัยทำงานที่สร้างรายได้ก็ต้องสะสมเงินออมในจำนวนที่มากขึ้นด้วย เพื่อให้เพียงพอต่อวัยเกษียณที่ยาวนานขึ้น

(3) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ในอดีตสังคมไทยจะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ สมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่รวมกันทำให้สามารถพึ่งพาอาศัยและดูแลซึ่งกันและกันได้ แต่ในปัจจุบันวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไป มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ด้วยเหตุนี้บุคคลควรวางแผนเพื่อวัยเกษียณของตนเองไว้ในยามที่เริ่มต้นทำงานและมีรายได้ เพื่อไม่เป็นภาระให้กับลูกหลานในยามที่เกษียณอายุแล้ว

(4) การเกษียณอายุก่อนกำหนด หากมีการเตรียมความพร้อมเพื่อวัยเกษียณไว้แล้วก็จะทำให้ใช้ชีวิตหลังวัยเกษียณได้อย่างมีความสุข จากสาเหตุที่ทำให้มีการเกษียณอายุก่อนกำหนดจะด้วยความสมัครใจหรือไม่สมัครใจก็ตาม บุคคลจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและมีการวางแผนเพื่อวัยเกษียณไว้ทุกสถานการณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบายมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2555) ได้ศึกษาและแสดง 7 ข้อผิดพลาดของการวางแผนเพื่อการเกษียณ ซึ่งจากผลงานวิจัยดังกล่าวเป็นที่มาที่ทำให้ผู้เกษียณอายุส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายของชีวิต ซึ่งหากบุคคลในวัยทำงานหันมา สนใจลงทุนเพื่อวัยเกษียณตั้งแต่เนิ่นๆ จะทำให้ผู้ลงทุนไม่ต้องลงทุนในสัดส่วนต่อรายได้ที่สูงจนกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากผู้ลงทุนส่วนใหญ่ยังคงคิดว่าเงินสำหรับเกษียณอายุนั้นเป็นเงินที่สำคัญจึงควรเก็บไว้อย่างปลอดภัย และไม่ยอมนำเงินนั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง ทำให้ผู้ลงทุนกลุ่มนี้ได้อัตราผลตอบแทนที่ค่อนข้างต่ำ จึงต้องเพิ่มปริมาณเงินลงทุนมากขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณอายุ ผู้คนส่วนมากจะมีเงินสดจากการเก็บออมในช่วงวัยทำงาน โดยผ่านเครื่องมือทางการเงินต่างๆ มาจำนวนหนึ่ง เนื่องจากสินทรัพย์ทางการเงินต่างๆ ที่ทางภาครัฐ และเอกชนได้ออกมาเพื่อส่งเสริมการออม เช่นกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ หรือ แม้แต่ประกันชีวิตแบบออมทรัพย์ต่างๆ ที่คนส่วนมากนิยมซื้อเพื่อเก็บ

ออมเงิน และนำไปหักลดหย่อนภาษีนั่น มักจะมีอายุกำหนดให้เก็บออมไว้เป็นระยะยาวถึงจะสามารถนำเงินออกมาใช้จ่ายได้

แนวคิดที่ว่าสินทรัพย์ทางการเงินประเภทต่างๆ ในตลาด มักจะให้อัตราผลตอบแทนที่ดีและแปรในแต่ละช่วงวัฏจักรเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน โดยสินทรัพย์บางประเภทจะมีความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนในทิศทางตรงกันข้ามกัน หรือมีความสัมพันธ์กันในอัตราที่ต่ำซึ่งหากนำสินทรัพย์เหล่านั้นมาจัดสรรเข้าไว้ด้วยกันอาจสามารถช่วยลดความผันผวนของพอร์ตการลงทุนโดยรวมลง รวมทั้งลดอัตราความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และยังสามารถช่วยเพิ่มอัตราผลตอบแทนของพอร์ตการลงทุนให้ดียิ่งขึ้นได้ โดยมีผลการศึกษาว่า สินทรัพย์แต่ละชนิดจะให้อัตราผลตอบแทนที่ดีหรือแย่นั้น จะขึ้นอยู่กับวัฏจักรเศรษฐกิจ เพราะสินทรัพย์แต่ละชนิดจะให้อัตราผลตอบแทนที่ดีในวัฏจักรเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

ปฐมาภรณ์ นิธิชัย (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงทุนเพื่อการเกษียณของแรงงานในระบบ (ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม) ช่วงอายุ 40 – 60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่าร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะออมไม่พอสำหรับวัยเกษียณ โดยมีเงินออมเพียง ครึ่งหนึ่งของเงินที่คาดว่าจะต้องการ ใช้ปัญหาของความไม่เพียงพอของเงินออมมาจากการค่าใช้จ่ายและหนี้สินที่สูง กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าตนเองมีเงินออมไม่เพียงพอมีการลงทุนเป็นสัดส่วนที่สูงในเงินฝาก กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และประกันชีวิต ทั้งนี้ยังคงเสียโอกาสจากการไม่ลงทุนในกองทุนที่มีโอกาสให้ผลตอบแทนสูง รวมทั้งปัญหาเงินออมไม่เพียงพอเพื่อการเกษียณนี้มีแนวโน้มจะลดลงในคนรุ่นหลังโดยเฉพาะหากกลุ่มที่ออมไม่เพียงพอเลือกลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ให้ผลตอบแทนสูง ผู้วิจัยให้แนวทางปรับการออมการลงทุนคือพัฒนากองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ปรับลดความเสี่ยงในการลงทุน โดยอัตโนมัติตามอายุที่เพิ่มขึ้นและกำหนดให้เป็นนโยบายการลงทุนมาตรฐาน (Default policy) และให้คำแนะนำแก่ผู้ออมไม่เพียงควรเพิ่มเงินสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและกระจายการลงทุนในสินทรัพย์มากขึ้น นายจ้างเองก็ควรสนับสนุนให้มีการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพรับเพิ่มเพดานอัตราสะสม/สมทบ และสนับสนุนให้ลูกจ้างสามารถประเมินความเสี่ยงของการออมเพื่อการเกษียณของตนเองได้ นอกจากนี้ เนื่องจากกลุ่มที่ออมไม่พอสำหรับวัยเกษียณจำเป็นต้องออมเพิ่มแต่มีเงินออมจำกัดเพราะมีภาระค่าใช้จ่ายสูงและมีภาวะการพึ่งพิงของผู้อยู่ใต้การอุปการะสูง จึงแนะนำให้ควรพัฒนา 58 ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เชื่อมโยงความคุ้มครองภาวะค่าใช้จ่ายสำคัญ เข้ากับการลงทุนที่มีโอกาสที่ให้ผลตอบแทนสูง ทั้งนี้ วีรวรรณ ธาราหิรัญโชติ (2556) ได้ให้

ความเห็นในงานสัมมนาการวิเคราะห์พอร์ตการลงทุนของมนุษย์ เงินเดือนวัยก่อนเกษียณไว้ว่า การสำรวจพอร์ตการลงทุนของมนุษย์เงินเดือนวัยก่อนเกษียณควรถามถึงนโยบาย การลงทุนหรือสินทรัพย์ที่ลงทุนมากกว่าประเภทหรือประเภทของการลงทุนโดยกว้าง ควรให้ข้อมูลผลตอบแทนที่คาดหวังและความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์แก่ผู้ออมทราบเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ และพอร์ตที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเพื่อการเกษียณคือพอร์ตการลงทุนแบบผสม (Balanced portfolio)

ภัทรพร ยอดจันทร์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณของประชาชนในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณของประชาชนในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณ ด้านรายได้และค่าใช้จ่าย ด้านอิสรภาพทางการเงิน และด้านความมั่นคง ในชีวิต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณของประชาชนในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

อัญญา ชันชวิทย์ (2559) ได้ศึกษาการกำหนดอัตราการออมตามวินัยส่วนบุคคลสำหรับผู้มีรายได้ชาวไทยภายใต้กรอบ การบริหารความเสี่ยง โดยศึกษาตัวแบบจำลองเพื่อกำหนดอัตราการออมตามวินัยส่วนบุคคลภายใต้กรอบบริหารความเสี่ยง จากนั้นนำตัวแบบไปกำหนดอัตราการออมสำหรับผู้มีรายได้ชาวไทย ลักษณะทั่วไปของตัวแบบเป็นการวางแผนทางการเงินซึ่งพิจารณารายได้รายจ่าย เงินออมและผลตอบแทนจากการลงทุนที่เกิดขึ้นซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลอัตราและอัตราการเจ็บป่วย อัตราการออมถูกกำหนดในระดับที่ทำให้เหตุการณ์ที่ “ผู้มีรายได้ทั้งหมดมรดกไว้ แต่ไม่พอจ่ายค่าศพตัวเอง” มีความน่าจะเป็นต่ำ ยอมรับได้และถูกกำหนดไว้ก่อนแล้วเป็นการล่วงหน้า การศึกษาพบว่า หญิงไทยต้องกำหนดอัตราให้สูงกว่าชายไทยและอัตราที่กำหนดมีระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามอายุ ในกรณีที่อัตราไม่ความเป็นไปได้ ค่ามัธยฐานของมรดก สุทธิจากค่าทำศพ จะเป็นค่าบวกสำหรับทั้งหญิงและชายในทุก 56 ช่วงอายุ ดังนั้นโดยสรุปหากผู้มีรายได้ชาวไทยทำการออมเท่ากับอัตราตามวินัยส่วนบุคคลแล้ว การที่ผู้มีรายได้จะมีเงินออมไม่พอจ่ายค่าทำศพของตัวเองถือเป็นเหตุการณ์ไม่พึงเกิดขึ้น และอีกบทวิจัยซึ่งเป็นบทวิจัยแรกของประเทศที่สามารถระบุได้ว่า หากหญิงไทยเริ่มออมตั้งแต่อายุ 20 ปี อัตราการออมควรอยู่ที่ประมาณ 12% ของรายได้ ส่วนชายไทย อัตราการออมควรอยู่ที่ประมาณ 8% ของรายได้ และเป็นที่น่ายินดีว่า แม้บางคนอาจเริ่มออมช้าและมีหนี้สินอยู่บ้าง แต่หากเริ่มออมและออมอย่างมีวินัยเคร่งครัดแล้ว ก็จะสามารถปลดหนี้ และอาจมีมรดกให้ลูกหลานสูงถึงกว่า 1 ล้านบาท ทั้งนี้ เป็นการอ้างอิงตามทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงและใช้ข้อมูลจริงสนับสนุน

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 378 คน โดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5% (Taro Yamane, 1973) ดังนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ซึ่งผู้วิจัย จะเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจกแบบสอบถามให้แก่ประชากรที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามที่เป็นกระดาษ และผ่านทางออนไลน์โดยใช้ Google Form
2. ตอบข้อซักถามบางประการที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาจต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว เพื่อนำไปจัดทำและเตรียมสำหรับการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์เพื่อการบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล
2. ค่าเฉลี่ย \bar{X} สำหรับวิเคราะห์ ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สำหรับวิเคราะห์ ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 พบว่า พนักงานบริษัท ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 378 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 81.0 และเพศชาย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ส่วนใหญ่ มีอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาคือ 26 – 35 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 , 46 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 , ไม่เกิน 25 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1, 3 – 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 , ไม่เกิน 2 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 และสถานภาพสมรส จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 , ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเงินเดือน 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือ 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 , 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 , 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 , ไม่เกิน 20,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ด้วยค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับ ปานกลางคือ ด้านค่าใช้จ่าย และภาระหนี้สิน ด้านการออมและการลงทุน และด้านการวางแผนมรดก ($\bar{X} = 3.31$, $\bar{X} = 3.07$, $\bar{X} = 2.93$) ตามลำดับ และด้านที่อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านรายได้หลังเกษียณ ($\bar{X} = 2.49$)

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

การวิจัยเรื่อง การวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีพนักงานบริษัทตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 378 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 81.0 และเพศชาย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ส่วนใหญ่ มีอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมา

คือ 26 – 35 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็น ร้อยละ 32.5 , 46 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 , ไม่เกิน 25 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 , 3 – 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 , ไม่เกิน 2 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 และสถานภาพสมรส จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 , ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเงินเดือน 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือ 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 , 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 , 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 , ไม่เกิน 20,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน ด้านการออมและการลงทุน และด้านการวางแผนมรดก ตามลำดับ และด้านที่อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านรายได้หลังเกษียณ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านการออมและการลงทุน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ แบ่งเงินฝากธนาคารทุกเดือน และถอนเมื่อจำเป็น ฝากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ด้วยอัตราสูงสุด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ทำประกันชีวิต เพื่อประกันความเสี่ยงและหวังผลตอบแทนที่แน่นอน ลงทุนในหุ้น หรือกองทุนหวังรับเงินปันผลและขายหลังเกษียณ ซื้อสลากออมสิน เพื่อออมและลุ้นรางวัล ซื้อทองคำเก็บ เพื่อรอขายรับเงินก้อนใหญ่ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยคือ ซื้อสังหาริมทรัพย์ เพื่อปล่อยเช่าหรือขายต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย(2555) ทำการวิจัยเรื่อง 7 ข้อผิดพลาดของการวางแผนเพื่อการเกษียณ

2. ด้านรายได้หลังเกษียณ

โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้รับเงินปันผลหรือเงินจากการขายหุ้นและกองทุนได้รับเงินก้อนใหญ่จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพียงพอใช้จ่ายถึงอายุ 80 ปี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย คือ รับเงินรายเดือนจากกองทุนประกันสังคมเพียงพอต่อการใช้จ่ายทั้งเดือน ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารทุกเดือน รับรายได้จากธุรกิจส่วนตัวเป็นหลัก รับเงินหรือทรัพย์สิน จากมรดกของครอบครัว ได้รับค่าเช่า หรือเงินก้อนใหญ่จากการขายทรัพย์สิน รับค่าเลี้ยงดูจากบุตร คู่สมรส เป็นประจำทุกเดือน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐมภรณ์ นิธิชัย (2556) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการลงทุนเพื่อการเกษียณของแรงงานในระบบ

3. ด้านค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ซื้อเฉพาะสิ่งจำเป็น คุ่มค่า ในการดำรงชีวิต เลือกรับประทานอาหาร เน้นประโยชน์ต่อร่างกาย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ลดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และทำบุญ ผ่อนชำระค่าบ้าน รถ หรือเงินกู้ หมดก่อนเกษียณ ประกันสุขภาพครอบคลุม ค่ารักษาพยาบาลทั้งหมด จ่ายให้บุตรหลาน เป็นค่าการศึกษาและอื่น ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร ยอดจันทร์(2557) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณของประชาชนในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

4. ด้านการวางแผนมรดก

โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ วางแผนทำพินัยกรรมเพื่อให้ทายาทของท่าน วางแผนลงชื่อทายาทเป็นเจ้าของร่วมในทรัพย์สิน ท่านมีการวางแผนภาษีมรดกให้แก่ทายาท ธุรกิจส่วนตัว(ถ้ามี) ท่านมีการวางแผนให้ทายาทเป็นเจ้าของต่อจากท่านตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญา ชันธิวิทย์ (2559) ทำการวิจัยเรื่อง การกำหนดอัตราการออมตามวินัยส่วนบุคคลสำหรับผู้มีรายได้ชาวไทยภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านการออมและการลงทุน

สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ พนักงานบริษัทจะทำการแบ่งเงินฝากธนาคารทุกเดือน และถอนเมื่อจำเป็นเท่านั้น กล่าวคือ วิธีการออมเงินรายเดือนเพื่อไว้ใช้หลังการเกษียณที่ง่ายที่สุด และความเสี่ยงต่ำ แต่ก็ได้ผลตอบแทนต่ำเช่นกันก็คือ การฝากธนาคารเป็นประจำทุกเดือน และหากไม่มีความจำเป็นในการใช้จ่ายฉุกเฉินจริงๆ ก็ไม่ควรถอนออกมาใช้ ให้เก็บแบบสะสมไปเรื่อยๆ , การฝากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ด้วยอัตราสูงสุด เป็นการออมและการลงทุนไปในตัว เนื่องจากบริษัทมีการสมทบการฝากกองทุนให้ส่วนหนึ่ง และกองทุนเองก็นำไปหาผลประโยชน์แทนตัวพนักงานด้วย ทำให้ได้รับผลตอบแทนกลับมาเพิ่มพูนเงินสะสมให้มากขึ้น และการทำประกันชีวิต เพื่อประกันความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยค่ารักษาพยาบาล กรณีเสียชีวิตก็ยังมีเงินให้ทายาท และยังได้รับผลตอบแทนรายปีที่แน่นอน ถือเป็น การออมที่ดีอีกทางหนึ่ง อีกทั้งการลงทุนในหุ้นหรือกองทุน จะได้รับเงินปันผลหากหุ้นที่ลงทุนมีผลประกอบการที่ดี และหากสะสมไว้รอเวลาเศรษฐกิจดี ราคาหุ้นขึ้นก็ได้กำไรจากการขายทั้งหุ้นและกองทุน หรือหากเก็บไว้ขายหลังเกษียณก็จะมีเงินก้อนใหญ่ไว้ใช้ในชีวิตประจำวันยามที่ไม่มีรายได้ประจำแล้ว

ด้านรายได้หลังเกษียณ

สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ พนักงานส่วนใหญ่วางแผนว่าจะได้รับรายได้ก้อนใหญ่หลังจากเกษียณไปแล้วจากเงินปันผลหรือเงินจากการขายหุ้นและกองทุน ถึงแม้การลงทุนในหุ้นจะไม่ใช่ที่นิยมของพนักงานบริษัทเท่ากับการฝากธนาคาร แต่การวางแผนจะได้รับผลตอบแทนมีสูงกว่า เนื่องจากการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง ทราบดีว่าผลตอบแทนย่อมสูงตามไปด้วย , ได้รับเงินก้อนใหญ่จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และคาดว่าจะเพียงพอใช้ชีวิตไปจนถึงอายุ 80 ปี แสดงว่าพนักงานมีการฝากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพด้วยอัตราที่สูงและเป็นระยะเวลานาน, ได้รับเงินรายเดือนจากกองทุนประกันสังคมรายเดือนคาดว่าจะเพียงพอต่อการใช้จ่ายทั้งเดือน หมายความว่ารายได้หลักหลังจากเกษียณรายเดือนที่จะพอใช้จ่าย ส่วนใหญ่ได้รับมาจากผลตอบแทนจากกองทุนประกันสังคม ที่ฝากไว้เป็นระยะเวลานานก่อนจะเกษียณ อีกทางหนึ่งที่ได้รายได้หลังเกษียณที่คาดว่าจะได้รับคือ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและจะถอนดอกเบี้ยมาใช้ในชีวิตประจำวันเป็นรายเดือนด้วย

ด้านค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน

สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ พนักงานเลือกที่จะซื้อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น คุ่มค่า ในการดำรงชีวิต เลือกรับประทานอาหาร เน้นประโยชน์ต่อร่างกาย และลดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และทำบุญลง เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นการบริหารเงินที่มีอยู่ให้เพียงพอใช้จนกระทั่งเสียชีวิต และเลือกที่จะพยายามชำระค่าบ้าน รถ หรือเงินกู้ ให้หมดก่อนเกษียณอายุเพื่อไม่ให้เป็นภาระในภายหลัง ทั้งกับตนเองและลูกหลาน

ด้านการวางแผนมรดก

สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ พนักงานมีการวางแผนการจัดสรรมรดกให้แก่ทายาท หรืออาจจะลงชื่อทายาทเป็นเจ้าของร่วมในทรัพย์สินไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการจัดการมรดกที่ดีมาก ไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยาก หรือแย้งชิงในทรัพย์สินมรดกของผู้เสียชีวิต ถึงแม้จะมีกฎหมายกำหนดถึงการเป็นผู้สืบทอดมรดกตามลำดับชั้นไว้แล้ว แต่หากมีการทำพินัยกรรมไว้ชัดเจนทรัพย์สินก็จะถูกจัดการได้อย่างเหมาะสม และถูกใจ

บรรณานุกรม

- ปฐมภรณ์ นิธิชัย (2556). *พฤติกรรมการลงทุนเพื่อการเกษียณของแรงงานในระบบ.2556.* คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทรพร ยอดจันทร์. (2557). *พฤติกรรมออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณของประชาชนในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555, น. 564-566). *การบริหารการเงินส่วนบุคคล.กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2).* 2555.
- สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบายมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2555). *7 ข้อผิดพลาดของการวางแผนเพื่อการเกษียณ.* [ระบบออนไลน์]. ค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2563. แหล่งที่มา <http://www.olunla.net/lunla-home/index.php/o-lifestyle/well-being/item/33-retire-planning>.
- อัญญา ชันชวิทย์(2559). *การกำหนดอัตราการออมตามวินัยส่วนบุคคลสำหรับผู้มีรายได้ชาวไทยภายใต้กรอบ การบริหารความเสี่ยง.* ภาควิชาการเงินการธนาคาร คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.